

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

Layihə Avropa İttifaqı
tərəfindən maliyyələşdirilir

TƏHSİL İNSTİTUTU
Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu

Kurikulum

LİFT TƏMİRİ ÜZRƏ ELEKTROMEXANİK

Bakı
Yanvar, 2019-cu il

Bu kurikulum Avropa İttifaqının texniki yardımı çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyini dəstəkləmək üçün "Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin İcrasına Dəstək" (EuropeAid/138339/DH/SER/AZ) layihəsi tərəfindən hazırlanmışdır. Kurikulumda ifadə olunan fikirlər və məlumatlara görə Avropa İttifaqı, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi və Təhsil İnstitutu məsuliyyət daşımır.

Dəyişikliklər haqqında məlumat

Versiyanın nömrəsi	Təsvir	Tarix	Təsdiq edilmişdir

MÜNDƏRİCAT

1. Ümumi məlumat.....	2
2. Təhsil proqramının (kurikulumun) ümumi məqsədləri.....	2
3. Peşənin (kvalifikasiyanın) qısa təsviri	4
4. Məşğulluq imkanları.....	4
5. Bilik, bacarıq, müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi.....	4
6. Peşə (kvalifikasiya) üçün xüsusi tələblər	5
7. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi.....	5
8. Nümunəvi tədris planı	5
9. Vaxt büdcəsi üzrə ümumi məlumat (həftələrlə)	7
10. Modullarda olan səriştələrin spesifikasiyası.....	8
10.1. Ümumtəhsil fənlərindən bəziləri üzrə təlim nəticələri.....	8
10.2. Əsas səriştə modulları.....	12
10.3. Ümumi səriştə modulları	16
10.4. Spesifik səriştə modulları	23
11. İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər.....	25
12. Attestasiya	25
13. Xüsusi qayğıya və ya əlavə dəstəyə ehtiyacı olan tələbələr	26
14. Kurikulumun hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı.....	26

1. Ümumi məlumat

Tədris fənləri modullaşdırılmış strukturda olan bu təhsil proqramı təhsilalanların müvafiq sahə üzrə bilik, bacarıq və vərdislərə yiyələnmələrinə imkan yaratmaqla onları ictimai həyata və səmərəli əmək fəaliyyətinə hazırlayacaq. Proqramı uğurla başa vuran təhsilalanlar müasir əmək bazarında işçidən tələb olunan və işəgötürənlər tərəfindən müəyyən edilən səriştələrə yiyələnəcəklər.

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”nin, “Peşə və kvalifikasiya standartının hazırlanması, yenidən hazırlanması, təsdiq edilməsi, qeydiyyatının aparılması və müddətinin uzadılması Qaydaları”nın, “Peşə təhsilinin dövlət standartları”nın, “Təhsil proqramlarının (kurikulumlarının) yerinə yetirilməsi müddəti”nin tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

Ümumtəhsil fənləri üzrə tədrisin təşkili tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin təşkili normativlərinə uyğun həyata keçirilir.

2. Təhsil proqramının (kurikulumun) ümumi məqsədləri

- Təhsilalanların dünyagörüşünü formalaşdırmaq, ömürboyu təhsil konsepsiyasına və əmək bazarının tələblərinə uyğun zəruri bilik, bacarıq və səriştələrə yiyələnməsi, müstəqil, yaradıcı şəxsiyyət kimi əmək fəaliyyətinə hazırlanması, cəmiyyətin faydalı və məhsuldar üzvünə çevrilməsini təmin etmək;
- Müxtəlif növ kommersion və istehsalat müəssisələrində, tikinti sahələrində lift avadanlıqlarını quraşdırmağı, onların sınağını həyata keçirməyi, onlara texniki xidmət göstərməyi və təmir etməyi bacaran yüksək səviyyəli və rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaq;
- Təhsilalanların öz biznesini uğurlu şəkildə qura bilmələri üçün potensialını inkişaf etdirmək.

İlk peşə-ixtisas təhsili üzrə ixtisasların təsnifatında şifri (kodu):	030405
İqtisadiyyatın əhatə olunan sahələri:	Tikinti
İstinad edilən kvalifikasiya standartı:	Lift təmiri üzrə elektromexanik
Məşğulluq təsnifatında işin kodu:	7412
Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyəsi:	4
Qəbul tələbləri:	Ümumi orta təhsil
Məzunların təhsilini davam etdirmə istiqamətləri:	<ul style="list-style-type: none"> – Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı; – Bina və qurğuların tikintisi və istismarı; – Elektrik maşınlarının və avadanlıqlarının güc elektronikasi; – Qaldırıcı-nəqliyyat, tikinti maşın və avadanlıqlarının texniki istismarı.
Tam təhsil proqramının müddəti:	3 il
Hədəf qrupu (kvalifikasiya üçün)	Ümumi orta təhsili başa vurmuş şəxslər
Qəbul edən qurum:	Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Hazırlanma tarixi:	Aprel, 2020-ci il
Yenilənmə üçün son tarix:	Aprel, 2025-ci il

3. Peşənin (kvalifikasiyanın) qısa təsviri

Lift təmiri üzrə elektromexanik müxtəlif növ kommersiya və istehsalat müəssisələrində, yaxud tikinti sahələrində lift avadanlıqlarını quraşdırır, funksionallığını yoxlayır, təmir edir, onlara texniki xidmət göstərir və sınağını təşkil edir.

4. Məşğulluq imkanları

Təcrübə və təlimlər əsasında karyera yüksəlişi mümkündür;

Özünüməşğulluq üçün əlverişli imkanlar mövcuddur.

5. Bilik, bacarıq, müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi¹

Bilik	Bacarıq	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none">– Sxem, çertyoj və qrafiki işlər;– Metrologiya və standartlaşdırma;– Liftlərin quruluşu və iş prinsipləri;– Diaqnostika, sınaq və ölçmə alətlərinin (avadanlıqlarının) istismar qaydaları;– Xüsusi rabitə, işarə və siqnalların tənzimlənmə qaydaları;– Lift qurğularının istismarında təhlükəsizlik qaydaları;– Liftlərin sadə mexaniki hissələrinə texniki xidmət və təmir qaydaları;– Liftlərin sadə elektrik hissələrinə texniki xidmət və təmir qaydaları.	<ul style="list-style-type: none">– Liftləri diaqnostika etmə bacarıqları;– Liftləri təmir etmə bacarığı;– Liftlərə texniki xidmət etmə bacarığı;– Müvafiq cihaz, alət və avadanlıqları istismar etmə;– İlk tibbi yardım qaydalarını tətbiq etmə;– Yanğınla mübarizə və mühafizə qaydalarını tətbiq etmə.	<ul style="list-style-type: none">– Gözlənilən, lakin müəyyən yeni vəziyyətlərin də ortaya çıxma biləcəyini istisna etməyən mürəkkəb və müxtəlif praktiki tapşırıqları müstəqil şəkildə yerinə yetirə bilir;– Şəxsi seçimləri və üzərinə götürdüyü öhdəlikləri ilə bağlı məsuliyyət daşıyır,– Özünün və digər insanların hüquqlarına hörmətlə yanaşır, müstəqil şəxsiyyət kimi fəaliyyət göstərir;– Müasir texnologiyalardan məqsədyönlü və məsuliyyətli şəkildə istifadə edir, texnologiyanın gündəlik həyata təsirini dəyərləndirir;– Digərlərinin işinə nəzarət edir və onların inkişafı ilə bağlı müəyyən məsuliyyəti öz üzərinə götürür;– Müstəqil şəkildə öyrənmə qabiliyyətinə malikdir;

¹ Tələb olunan bilik, bacarıq, məsuliyyət və müstəqillik haqqında ətraflı məlumat müvafiq peşə standartında verilmişdir.

Bilik	Bacarıq	Müstəqillik və məsuliyyət
		– Yaşadığı cəmiyyətdə öz rolunu dərk edir, fiziki hazırlığını artırmaq üçün fəaliyyət göstərir.

Bütün bilik və bacarıqlar təhsil proqramının (kurikulumun) modullarında tədris olunacaq.

Müstəqillik və məsuliyyət səviyyələri Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyə deskriptorlarına (təsvirlərinə) uyğun tərtib edilmişdir.

6. Peşə (kvalifikasiya) üçün xüsusi tələblər

Fiziki cəhətdən sağlam olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə, dəyişkən iş saatları və gərgin iş zamanı uzadılmış qrafiklə işləmək tələb oluna bilər.

7. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi

Təhsilənlərin bilik, bacarıq və vərdislərinin səviyyəsi təlim nəticələri əsasında qiymətləndirilir. Qiymətləndirilmə müvafiq qanunvericiliyə uyğun həyata keçirilir.

8. Nümunəvi tədris planı

Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)							
İxtisas: Lift təmiri üzrə elektromexanik							
N:	Modullar / Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı				
			I kurs	II kurs	III kurs		
			38	38	15	9	13
	Ümumtəhsil fənləri	1837	22	22	8	5	
1.	Azərbaycan dili	343	4	4	2	1	
2.	Ədəbiyyat	76	1	1			
3.	Xarici dil	343	4	4	2	1	
4.	Riyaziyyat	343	4	4	2	1	
5.	İnformatika	76	1	1			
6.	Azərbaycan tarixi	76	1	1			
7.	Fizika	76	1	1			
8.	Biologiya	76	1	1			

Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)							
İxtisas: Lift təmiri üzrə elektromexanik							
N:	Modullar / Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı				
			I kurs	II kurs	III kurs		
			38	38	15	9	13
9.	Coğrafiya	76	1	1			
10.	Kimya	76	1	1			
11.	Fiziki tərbiyə	152	2	2			
12.	Çağırışaqədərki hazırlıq	124	1	1	2	2	
	Əsas səriştə modulları	235	1	4	3	0	
13.	Peşə etikasası və sosial həyat bacarıqları	53		1	1		
14.	Sahibkarlıq	53		1	1		
15.	Öyrənmək üsullarına yiyələnmə	53		1	1		
16.	Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin əsasları	76	1	1			
	Ümumi səriştə modulları²	452	7	3	3	3	
17.	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi						
	<i>Sağlamlıq və təhlükəsizliyin qorunması</i>	38	1				
	<i>İlk yardım</i>	38	1				
	<i>Yanğından mühafizə</i>	38	1				
18.	Planlaşdırma və hesabatvermə	38	1				
19.	Əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadə	38	1				
20.	Standartlaşdırma və metrologiya	38	1				
21.	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	62		1	1	1	

² Bu modullar təhsilalanlara ixtisasın aid olduğu iqtisadi fəaliyyət sahəsi və müvafiq bacarıq səviyyəsinə uyğun geniş səriştələr verməklə onların gələcəkdə əmək bazarında mobilliyinin artırılmasına xidmət edir.

Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)							
İxtisas: Lift təmiri üzrə elektromexanik							
N:	Modullar / Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı				
			I kurs	II kurs	III kurs		
			38	38	15	9	13
22.	Elektrotexnikanın və elektronikanın əsasları	76	1	1			
23.	Elektroenergetikada metallardan istifadə	62		1	1	1	
24.	Elektrik ölçmələri	24			1	1	
	Spesifik səriştə modulları	311	0	1	11	12	
25.	Elektrik və hidravlik liftlərin quraşdırılması	134		1	4	4	
26.	Liftlərin mexaniki hissələrinin texniki xidməti və təmiri	96			4	4	
27.	Liftlərin elektrik hissələrinin texniki xidməti və təmiri	81			3	4	
	İstehsalat təlimi	632	5	5	9	13	
	Laboratoriya saatları	133	1	1	2	3	
	İstehsalat təcrübəsi	520					40
	Məsləhət saatları	20					
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	4140	36	36	36	36	40

9. Vaxt büdcəsi üzrə ümumi məlumat (həftələrlə)

Kurs	I yarım il	Qış tətili	II yarım il	Dövlət buraxılış imtahanı	Bayram günləri	Yay tətili	Cəmi
I	15	1	23		2	11	52
II	15	1	23		2	11	52
III	15	1	22	1	2		41
Yekun	45	3	68	1	6	22	145

10. Modullarda olan səriştələrin spesifikasiyası

10.1. Ümumtəhsil fənlərindən bəziləri üzrə təlim nəticələri³

Azərbaycan dilində ünsiyyət	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. İşlə bağlı ətraflı məlumatları oxuyub anlayır və qiymətləndirir	<ul style="list-style-type: none">a. Verilən tapşırıqlarla bağlı gündəlik təkrarlanan və rutin olmayan iş üçün ətraflı yazılı təlimatları dəqiqliklə izah edir;b. Verilən tapşırıqla əlaqədar qrafik təlimatları (diaqram) düzgün şərh edir;c. Verilən tapşırıqla əlaqədar müxtəlif mənbələrdən alınan məlumatları düzgün təhlil edir;d. İş təlimatlarından istifadə edərək işin mərhələləri (addımlar), vaxt çərçivəsi, gözlənilən nəticələr və icraçıları göstərməklə fərdi iş planı hazırlayır.
2. İşlə bağlı vəziyyət haqqında qrup müzakirəsi aparır	<ul style="list-style-type: none">a. Mürəkkəb texniki məlumatları dil normaları və seçilmiş üsluba uyğun şəkildə çatdırır;b. Danışarkən məlumatları, rəyləri və fikirləri məntiqi bir şəkildə əlaqələndirir;c. Mövzuya və dinləyicilərin anlama səviyyəsinə uyğun dildən istifadə edir.
3. Verilən mözuda işlə əlaqəli ətraflı mətn yazır	<ul style="list-style-type: none">a. Verilən məqsədə və hədəf auditoriyaya uyğun format seçir;b. Oxuculara aydın olan tərtibat və lüğətdən istifadə edir;c. Mənanı qorumaq üçün dəqiq quruluşdan və durğu işarələrindən istifadə edir;d. Mətnləri düzgün struktur, qrammatika, orfoqrafiya ilə yazır;e. Verilən mövzuda işlə əlaqəli aydın, struktlaşdırılmış hesabat hazırlayır.

³ Bu bölmədəki istiqamətlər üzrə təlim nəticələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş "Peşə və kvalifikasiya standartının hazırlanması, yenidən hazırlanması, təsdiq edilməsi, qeydiyyatının aparılması və müddətinin uzadılması Qaydaları" və "Peşə təhsilinin dövlət standartları"nın tələblərinə uyğun olaraq modullaşdırılmışdır.

Xarici dildə ünsiyyət	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Eşitdiyi məlumatı başa düşür	<ul style="list-style-type: none"> a. Peşəsi ilə bağlı konkret mövzularda nisbətən mürəkkəb söhbətlərdə, həmçinin texniki müzakirələrdə ifadə edilən əsas ideyaları şərh edir; b. Mürəkkəb təlimatlara düzgün şəkildə riayət edir; c. Standart və aydın nitqdə aparılan müzakirənin əsas arqumenti, yaxud ideyasının lehinə və ya əleyhinə səsləndirilən fikirlərin əsas səbəblərini müəyyən edir.
2. Danışığ və müzakirələrdə iştirak edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Hətta səs-küylü mühitdə belə, ən ümumi mövzu ətrafında aparılan geniş müzakirələrdə effektiv şəkildə iştirak edir; b. Aparılan gündəlik və təsadüfi rəsmi müzakirələrdə fəal şəkildə iştirak edir.
3. Şifahi məlumat verir	<ul style="list-style-type: none"> a. Özünün maraq dairəsinə aid olan bir sıra mövzularda aydın, ətraflı şərh və təqdimatlar edir (əlavə fikir və münasib nümunələrlə öz fikirlərini genişləndirmək və əsaslandırmaq şərti ilə).
4. Oxuduğu məlumatı başa düşür	<ul style="list-style-type: none"> a. Müvafiq istinad mənbələrindən (məsələn, lüğətlər) istifadə etməklə müxtəlif mətn və məqsədlərə uyğun üslub və sürətlə müstəqil oxuyur; b. Mürəkkəb hissələri yenidən təkrar oxumaq şərti ilə, öz sahəsinə aid olan uzun və mürəkkəb təlimatları, o cümlədən şərtlər və xəbərdarlıqları şərh edir.
5. Məlumatları yazılı şəkildə çatdırır	<ul style="list-style-type: none"> a. Hər hansı müzakirə mövzusu barəsində inşa və ya hesabatlar yazır (burada konkret fikirlərə lehinə və ya əleyhinə səbəblər göstərərək, müxtəlif versiyaların üstün və çatışmayan cəhətlərini izah etməklə); b. Müvafiq ifadələrdən istifadə etməklə aktual mövzularda strukturlu peşəkar məktublar, qeydlər və elektron məktublar yazır.

Riyazi hesablama	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. İşlə bağlı riyazi məlumatları müəyyən edir və şərh edir	<ul style="list-style-type: none"> a. İşlə bağlı qrafik formada təqdim edilmiş məlumatların aktuallığını izah edir; b. İşlə bağlı dövrü məlumatları (məsələn aralıq hesabatları) toplamaqla onları müvafiq qrafik formada təqdim edir;

Riyazi hesablama	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	c. Verilən qərarları əsaslandırmaq üçün bir sıra mənbələrdən proqnozlaşdırıla bilən məlumat kateqoriyalarını müqayisə edir (məsələn, materialların haradan alınması ilə bağlı qərar vermək).
2. Problemləri həll etmək üçün rəqəmlərlə işləmə bacarığından istifadə edir	a. Çoxmərhələli gündəlik və bəzi təsadüfi problemlərin həlli (məsələn, qiymət artımlarından sonra büdcəni necə balanslaşdırmaq) üçün müvafiq riyazi əməlləri yerinə yetirir; b. İş yerində iki hissəli gündəlik problemlərin həlli üçün faiz, nisbət və ya kəsrlərdən istifadə etməklə müvafiq riyazi əməlləri yerinə yetirir.
3. Problemləri həll etmək üçün ölçmə və həndəsə bacarıqlarından istifadə edir	a. İşlə bağlı gündəlik problemlərin həllində məkandan düzgün istifadəni planlaşdırır (məsələn, təyin edilmiş sayda simmetrik formada olan obyektlərin saxlanması üçün tələb olunan məkanı hesablamaq); b. Çox sayda dövrü tapşırıqları tamamlamaq və silsilə məhsullar hazırlamaq üçün tələb olunan materialların sayını, yaxud lazım olan vaxtı hesablamaq üçün məhdud sayda riyazi düsturlardan istifadə edir.
4. Riyazi üsul və əməllərdən müvafiq qaydada istifadə edir	a. Gündəlik işdə hesablamalar aparmaq üçün bir sıra metodlardan (zəhin, kağız və qələm və ya kalkulyator, yaxud kompüterin kalkulyator funksiyası) istifadə edir; b. İşlə bağlı xarakterik məqamları (məsələn, nağd pul axınları, fəaliyyətlərin mərhələlərə bölünməsi və onların tamamlanması ilə bağlı irəliləyişləri) monitorinq etmək üçün elektron cədvəllər formasında uçot sənədləri yaradır.
5. Riyazi məlumatları ötürmək üçün müvafiq dil və işarələrdən istifadə edir	a. Yazıda riyazi simvollarından istifadə edir; b. Apardığı hesablamaları təsvir etmək və məlumatlarla bağlı yazışmalar aparmaq üçün qeyri-formal və sadə formal riyazi terminlərdən istifadə edir.
6. Riyazi məlumatları müvafiq formatlarda təqdim edir	a. Fəaliyyətində gündəlik məsələlərə dair məlumatların toplanması nəticəsində əldə edilmiş faktları təqdim etmək üçün müvafiq riyazi formanı (məsələn, qrafiklər, cədvəllər, elektron cədvəllər) seçir.

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT)	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Məlumatları axtarır və qiymətləndirir	<ul style="list-style-type: none"> a. İstər gündəlik, istərsə də digər məsələlərlə əlaqədar “onlayn” rejimdə axtarış aparır; b. Əldə etdiyi məlumatların etibarlılığı və əlverişliliyini dəyərləndirmək üçün lazım olan tədbirləri müəyyən edir; c. Öz tələblərini qarşılamaq üçün ən uyğun məlumat mənbəyini (mənbələrini) seçir.
2. İKT-dən istifadə edərək məzmun tərtib edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Fəaliyyəti sahəsində tələb olunan məzmun yaratmaq üçün İKT-nin imkanlarından düzgün istifadə edir; b. Fəaliyyəti ilə əlaqədar gündəlik və digər məsələlər barədə məzmun yaratmaq üçün bir sıra münasib rəqəmsal formatlardan istifadə edir; c. İşlə bağlı məzmun yaratmaqda öz həmkarlarına kömək edir.
3. Məlumatları yadda saxlayır və istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Məlumat və məzmunun müvafiq qaydada saxlanması və tapılması üçün sistem yaradaraq bu sistemdən istifadə edir; b. Yadda saxlanmalı olan məlumatlarla bağlı hər hansı etik və ya hüquqi məhdudiyyətləri müəyyən edir; c. Sənədlərin qeydiyyatı sistemini məlumat və məzmunun tapılaraq çıxarılması baxımından düzgün idarə edir.
4. Məlumatları bölüşür və başqaları ilə əməkdaşlıq edir	<ul style="list-style-type: none"> a. İş mühitində həmkarları və ya digər şəxslərlə məlumatları paylaşan zaman istifadə üçün fərqli formatlar arasında ən uyğun olanını seçir; b. İş mühitində mesajları və ya digər məzmunu göndərən, yaxud cavablandırılan zaman riayət ediləcək normaları (məsələn ünvanın formaları, üslub, format və s.) müəyyən edir; c. İş mühitində məlumatların əldə edilməsi ilə bağlı mesajları və ya sorğuları düzgün formada göndərir və cavablandırır.
5. Özünə aid məlumatları mühafizə edir	<ul style="list-style-type: none"> a. İKT-dən istifadə edərək rəqəmsal kommunikasiya aparmaqda olan şəxslərlə bağlı potensial riskləri müəyyən edir; b. Rəqəmsal mühitdə özünün və ona məxsus məlumatların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görə biləcəyi tədbirləri sadalayır.

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT)	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
6. Başqalarının hüquqlarını bilir və onlara hörmət edir	<p>a. Məlumatların rəqəmsal mühitə yerləşdirilməsi səbəbindən öz müdiriyyəti də daxil olmaqla, başqaları üçün yaranan potensial riskləri müəyyən edir;</p> <p>b. Rəqəmsal mühitdə istər işlə bağlı, istərsə də şəxsi kommunikasiya apararı zaman başqalarının hüquqlarını qorumaq üçün atılmalı olan addımları təsvir edir.</p> <p>c. Həmkarlarına rəqəmsal mühitdə başqalarının hüquqlarının tanınması və onlara hörmət edilməsinin əhəmiyyətini izah edir.</p>
7. İKT ilə bağlı problemləri həll edir	<p>a. Cihaz və ya tətbiqin tapşırığı nə üçün icra etmədiyini müəyyən etmək məqsədi ilə sadə tədbirlər görür;</p> <p>b. Öz səriştəsi və ya səlahiyyətləri çərçivəsində iş mühitində İKT ilə bağlı sadə problemlərin həlli üçün tədbir görür;</p> <p>c. Nisbətən mürəkkəb problemləri həll etmək üçün mövcud dəstəkdən yararlanır.</p>

10.2. Əsas səriştə modulları

Peşə etikasını və sosial həyat bacarıqları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşə etikasını prinsiplərinə hörmət edir	<p>a. Qlobal biznesdə mənəvi qərar qəbuletmə prinsiplərini anladığını nümayiş etdirir;</p> <p>b. Ümumi etik prinsipləri fərdi və qrup işlərində müəyyən hallara və ya təcrübələrə tətbiq edir;</p> <p>c. Ölkənin iqtisadi qanunvericiliyinin ticarətə, peşələrə və təşkilatlara mühüm təsir yollarını qiymətləndirir;</p> <p>d. Özü və komandanın davranışlarını peşə etikasını baxımından təhlil edir.</p>
2. Vaxtdan səmərəli istifadə edir	<p>a. Özü və hamkarlarının vaxtını israf edən fasilələr və hər hansı başqa məsələlərlə mübarizə aparmaq üçün müvafiq strategiyalar qəbul edir;</p> <p>b. Öz işini və qrup işini vaxtında yerinə yetirmək üçün praktiki metodlardan istifadə edir;</p> <p>c. İş daha effektiv təşkil etməklə müəyyən fəaliyyətlərə sərf edilən vaxtı azaldır;</p>

Peşə etikası və sosial həyat bacarıqları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	d. Peşə məqsədləri və şəxsi vaxt arasında tarazlıq əldə edir.
3. Qrupda effektiv işləyir	<ul style="list-style-type: none"> a. Komanda daxili prosesləri (giriş, keçid və çıxış) müəyyən edir; b. Uğurlu komanda təcrübəsinin xüsusiyyətlərini təsvir edir; c. Müxtəlif sahələrdən olan şəxslərin birləşdiyi komandalarda effektiv komanda üzvlüyünü nümayiş etdirir; d. Münaqişələri effektiv həll edir.
4. İş davranışını təhlil edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Boşluqları müəyyən etmək və həll yollarını tapmaq üçün komanda üzvləri ilə işgüzar davranış problemlərini müzakirə edir; b. Müxtəlif iş mühitlərində nümunəvi işgüzar davranış nümayiş etdirir; c. Digər şəxsin problemləri, fikirləri, düşüncələri və təcrübələrinə anlayış nümayiş etdirir.

Sahibkarlıq	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Yeni həll yolları tələb edən çətin tapşırıqları müəyyən edir	a. Özünün maraq dairəsində olan sahədə potensial təkmilləşmə və ya innovasiya imkanlarını dəyərləndirmək üçün təhlil aparır.
2. Yeni ideyaları müəyyən edir və formalaşdırır	<ul style="list-style-type: none"> a. Təkbaşına, yaxud komandanın bir üzvü kimi, təkmilləşmə və ya innovasiyaları özünün maraq dairəsinə tətbiq etmək üçün bir sıra ideyalar irəli sürür; b. Təkmilləşmə və ya innovasiyaların tətbiqi üçün irəli sürülmüş ideyalar toplusunu qiymətləndirməklə hər birinin üstün və zəif cəhətlərini müəyyən edir; c. Müəyyən edilmiş hər bir ideya ilə bağlı potensial maraqlı tərəfləri (bunlar təkmilləşmə fəaliyyətlərinə təsir edə bilən, bu ideyalarda maraqlı olan, yaxud onun təsirinə məruz qalan şəxslərdir) müəyyən edir.
3. Yeni ideyaları həyata keçirmək üçün lazım olan resursları müəyyən edir	a. Özünün maraq dairəsinə aid sahədə təkmilləşmə və ya innovasiya ilə bağlı hər hansı ideyanı reallaşdırmaq üçün tələb olunan resursları

Sahibkarlıq	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	(məsələn, materiallar, avadanlıqlar, insan resursları və vaxt) müəyyən edir; b. Yeni ideyanın həyata keçirilməsi prosesində müəyyən etdiyi resurslardan necə istifadə ediləcəyini təsvir edir.
4. Yeni ideyanın reallaşdırılması üçün tələb olunan büdcəni planlaşdırır	a. Özünün maraq dairəsinə aid sahədə innovasiya və təkmilləşmə ilə bağlı ideyanın həyata keçirilməsi zamanı xərc tələb edən sahələri müəyyən edir.
5. Yeni ideyanın həyata keçirilməsini planlaşdırır	a. Özünün yeni ideyasını həyata keçirmək üçün başqasının köməyi ilə tələb olunan resursları və xərc tələb edən sahələri göstərməklə ümumi plan hazırlayır.
6. Müstəqil işləyir	a. Dövri və digər iş tapşırıqlarını müstəqil şəkildə effektiv həyata keçirir; b. Vaxt və resurslardan maksimum düzgün istifadəni təmin etmək üçün gündəlik fəaliyyətlərini prioritetləşdirir c. Öz fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi yollarını müəyyən etmək üçün təşəbbüs göstərir; d. Fəaliyyətlərində dəyişikliklər edən zaman öz səlahiyyətlərindəki məhdudiyyətləri müəyyən edir və lazım olan hallarda müvafiq icazə alır.
7. Komandanın bir hissəsi olaraq effektiv işləyir	a. Komanda üzvü olaraq effektiv işləyir b. Çox mürəkkəb olmayan olan komanda tapşırıqlarının icrasına nəzarət edir.

Öyrənmək üsullarına yiyələnmə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Effektiv təlim strategiyaları hazırlayır	a. Sistemli və sistemsiz öyrənmə prosesində öz təhsilinə görə cavabdehlik daşıyır; b. Səhvlərdən öyrənmək potensialını dərk edir; c. Təlim hədəflərinə nail olmaq üçün lazım gələn hallarda özünün ənənəvi yanaşmalarını təhsilinə uyğunlaşdırır; d. Təhsilini artırmaq üçün bir sıra metodlardan (məsələn, nəticələr çıxarmaq, həmkarlarına öyrətmək) istifadə edir.

Öyrənmək üsullarına yiyələnmə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
2. Özünəməxsus təlim təcrübələri və təlim istəklərini müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Təhsilalan olaraq, fəaliyyəti ilə bağlı kontekstdə əsas güclü və zəif cəhətlərinin təhlilini aparmaqla, zəif cəhətləri necə aradan qaldırmaq lazım olduğunu müəyyən edir; b. Özünün üstünlük verdiyi təlim metodlarının effektivliyini dəyərləndirir; c. Özünün təlim strategiyalarını daha təsirli etmək üçün adaptasiya və ya əhatə dairəsini genişləndirməyin yollarını müəyyən edir; d. Komanda üzvlərinin təlim fəaliyyətlərini daha obyektiv təsəvvür etmələrinə və təlim ehtiyaclarını müəyyən etmələrinə yardım edir.
3. Özünün təlim ehtiyaclarını müəyyən edir və peşəkar inkişafını planlaşdırır	<ul style="list-style-type: none"> a. Karyera baxımından (və ya şəxsi inkişaf baxımından) mümkün təlim hədəflərini və onların əldə edilməsi üçün mövcud olan potensial təlim yollarını müəyyən edir; b. Karyera və ya şəxsi inkişaf hədəfləri ilə bağlı olan təlim məqsədlərini prioritetləşdirir; c. Təlim məqsədlərinə ən yaxşı formada nail olmaq baxımından düzgün qərar vermək üçün müvafiq məlumatları axtarır; d. Qısa və uzunmüddətli təlim hədəflərini, tələb olunan vaxt və resursları, o cümlədən bu hədəflərə nail olmaq üçün tələb olunan tədbirləri göstərməklə təlim planı hazırlayır.

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin əsasları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Hüququn mənbələrini müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Mülki hüququn mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir; b. İnzibati hüququn mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir; c. Əmək hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir; d. Ekologiya hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir; e. Cinayət hüququnun mənbələri və normalarını dəqiq müəyyən edir.

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin əsasları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
2. Mürəkkəb mübahisəni qanunvericiliyə uyğun həll edir	a. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün qanunvericilikdə müvafiq şərtləri tapır; b. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün müvafiq orqanları müəyyən edir; c. Mübahisəli kompleks məsələni həll etmək üçün müvafiq hüquqi orqanlara müraciət edir.

10.3. Ümumi səriştə modulları

Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	
Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi üzrə səriştələr zəruridir	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
Sağlamlıq və təhlükəsizliyin qorunması	
1. Fərdi sağlamlığı və təhlükəsizliyini qoruyur	a. İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir; b. Şəraitə, ətraf mühitə və fəaliyyətlərə uyğun olaraq düzgün fərdi mühafizə paltarını geyinir.
2. Təhlükəsizlik təlimatları, nişanları və göstərişlərinə riayət edir	a. Təlimat, nişan və göstərişlərə düzgün əməl edilməsini nümayiş etdirir; b. Digər şəxslərin təlimat, nişan və göstərişlərə əməl edilməsi ilə bağlı təlimatlandırılması qaydalarını təsvir edir.
3. Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi məsələləri ilə bağlı hesabat verir	a. Hüquqi və təşkilati tələblərə uyğun olaraq, sağlamlıq və əməyin mühafizəsi məsələləri haqqında effektiv hesabat verir, o cümlədən müvafiq şəxsləri məlumatlandırır, sağlamlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı qeydiyyatı tamamlayır; b. Həmkarlarının sağlamlıq və əməyin mühafizəsi məsələləri haqqında effektiv hesabat verə bilməsinə dəstək verir.
İlk yardım	
1. İlk yardım hadisələrini idarə edir	a. Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir; b. Müalicə prioritetlərinin müəyyən edilməsi prosesini düzgün izah edir; c. Bədbəxt hadisədən zərər çəkən, ilk yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər

	şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görülməli olan tədbirləri aydın şəkildə təsvir edir; d. Kömək çağırmaq və məlumat ötürmək proseslərini təsvir edir.
2. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirir	a. Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurunun həyata keçirir; b. Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs alan şəxsləri bərpa vəziyyətində düzgün yerləşdirir; c. Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır; d. Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları zamanı düzgün yardım göstərir; e. Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir; f. Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım göstərir.
Yanğından mühafizə	
1. Yanğından mühafizə sahəsində həyata keçirilməli olan prosedurları izah edir	a. Yanğınla mübarizə aparmaq üçün yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranlarını düzgün müəyyən edir; b. Real həyatdan götürülmüş misallar əsasında yanğın üçbucağını təsvir edir; c. Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə prosedurunun düzgün şəkildə təsvir edir; d. Mövcud təşkilati tələblərə cavab vermək baxımından yanğın zamanı qəbul edilməli olan ümumi prosedurları düzgün izah edir.
2. Yanğınsöndürəndən istifadə edir	a. Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir; b. Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadəsi qaydalarını təsvir edir, (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən – su, köpük, CO2, quru toz, adyal).
3. Yanğının qarşısının alınması və yanğınla mübarizə sahəsində sadə tədbirlər ilə bağlı həmkarlarını təlimatlandırır	a. Həmkarlarına ehtiyat çıxışları, yanğınsöndürənlər, su kranları və şlanqların yerlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı təlimatlar verir; b. Həmkarlarına ehtiyat çıxışları, yanğınsöndürənlər, su kranları və şlanqlara sərbəst çıxışın təmin edilməsi üzrə təşkilati prosedurlarla bağlı təlimatlar verir.

Planlaşdırma və hesabatvermə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Öz işini planlaşdırır	a. Tapşırığa əsasən işini zamana görə planlaşdırır; b. Mövcud resursları yoxlayır;

	c. Plana və mövcud resurslara uyğun olaraq özünün komanda daxilindəki vəzifələri və fəaliyyət məqsədlərini müəyyən edir.
2. Öz işi haqqında şifahi və yazılı hesabat verir	a. Öz fəaliyyətinin nəticələri haqqında rəhbərə düzgün şifahi hesabat verir; b. Müvafiq formalardan (şablonlardan, sxemlərdən) istifadə etməklə öz işi haqqında düzgün yazılı hesabat verir.
3. Statistik məlumatları şərh edir	a. Tələb olunan statistik məlumatları düzgün toplayır; b. Müvafiq statistik məlumatları fəaliyyət planı ilə müqayisə edir; c. Plandan kənarlaşmaları izah edir.

Əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Struktur bölmədə müvafiq əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadənin vəziyyətini qiymətləndirir	a. Alətlərin effektivliyinin təhlilini aparır; b. Yeni alətlərin potensial istifadəsini təcrübədə sınaqdan keçirir və ya işçilər arasında sınaq və qiymətləndirmə prosedurlarını həyata keçirir; c. Əl alətləri və mexaniki alətlərin istifadəsinin sağlamlığa potensial təhlükələrini müəyyən edir; d. Nəticələr barədə rəhbərə hesabat verir.
2. Alətlərə göstərilən texniki xidməti və onların yenilənməsini monitorinq edir	a. Texniki xidmətin mövcud vəziyyətini qiymətləndirir; b. Müvafiq texniki xidmət planı hazırlayır.
3. Xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadə edir	a. Xüsusi alətlərdən effektiv istifadəni nümayiş etdirir (əhatə olunanlar: xüsusi alətlər – GPS, rəsmxət və CAD proqram paketi, radio və teleradio avadanlığı).

Standartlaşdırma və metrologiya	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Standartları müəyyən edir	a. Standartlaşma haqqında qanunvericiliyin öz fəaliyyət sahəsi ilə bağlı müddəalarını aydın ifadə edir;

Standartlaşdırma və metrologiya	
	<ul style="list-style-type: none"> b. Fəaliyyət sahəsində mövcud olan standartları növlərinə görə müəyyən edir; c. Sertifikatlaşdırma üçün tələb olunan norma və sənədləri tələblərə uyğun müəyyən edir.
2. Kəmiyyətləri ölçür	<ul style="list-style-type: none"> a. Tələblərə uyğun olaraq, ölçülə bilən və ölçülə bilməyən kəmiyyətləri müəyyən edir; b. Verilən kəmiyyətlər üçün ölçmə şkalalarını dəqiq təsvir edir; c. Ölçmələrin növləri və üsullarını fərqləndirir; d. Fəaliyyət sahəsində istifadə olunan ölçmə cihazlarını istifadəçi təlimatlarına uyğun kalibrləşdirir; e. Təqdim olunan sahədə uyğun ölçmə və qiymətləndirmə aparır; f. Verilən kəmiyyətləri müvafiq ölçü vahidləri ilə ifadə edir; g. Ölçmə xətalalarının müvafiq aralıqda olmasını təmin edir; h. Verilmiş ölçmə vasitələrinin dəqiqlik sinfi və metroloji etibarlılığını müəyyən edir; i. Ölçülən kəmiyyətlərin normaya uyğunluğunun təmin edilməsi ilə bağlı səmərəli təkliflər verir.

Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Çertyojların tərtib edilməsi qaydalarını və həndəsi qurmaları bilir	<ul style="list-style-type: none"> a. Çertyojların formatlarını, əsas yazı və çertyojların miqyaslarını bilir, xətlərin növlərini sadalayır; b. Çertyojlarda şriftlərin, yazıların və ölçülərin qoyulmasını təsvir edir; c. Parçaların, bucaqların, çevrələrin bölünməsinə göstərir, qövsün radiusunun tapılmasını bilir, müxtəlif qovuşmaları, lekal əyrisini qurmağı bacarır.

Sxem, çertyoj və qrafiki işlər

<p>2. Çertyojlarda görünüşləri, kəsik və kəsimleri bilib onları ayırd edir</p>	<p>a. Çertyojlarda görünüşlərin növlərini təsvir edir və onların hər birinin ötürdüyü məlumatları ayırd edir;</p> <p>b. Əşyanın daxili quruluşunu aşkar edən kəsimlərin mahiyyətini izah edir və onun növlərini ayırd edir;</p> <p>c. Kəsimlərin tətbiq sahələrini izah edir, işarə olunmasını bilir, onun növlərini ayırd edir və cismin quruluşunu təsvir edir;</p> <p>d. Kəsiklərdən istifadənin məqsədini ayırd edir, kəsiklərdə və görünüşlərdə materialların qrafik işarələrini qoya bilir.</p>
<p>3. Aksonometrik proyeksiyaların mahiyyətini bilib sadə fiqurların aksionometrik proyeksiyalarını qurur</p>	<p>a. Proyeksiyalama metodlarını bilir, perspektiv, aksonometrik təsvirin və çertyojun mahiyyətini izah edir;</p> <p>b. Aksonometrik proyeksiyaların növlərini izah edir və yastı fiqurların (düzbucaqlı, altıbucaqlı, çevrə) aksionometrik proyeksiyalarını qurmağı bacarır;</p> <p>c. Cismin aksionometrik proyeksiyalarının qurulmasını təsvir edir.</p>
<p>4. Naturadan və çertyojdan detallı çəkməyi bacarıb, onlarda işıq-kölgə və kölgələrin ştrixlənməsini, tuş və müxtəlif boyalarla rənglənməsini bilir</p>	<p>a. Texniki rəsmi xüsusiyyətlərini izah edir və müstəvi fiqurlarını (üçbucaq, kvadrat, düzbucaq, altıbucaqlı, dairə) çəkməyi bacarır;</p> <p>b. Həndəsi fiqurların (kub, prizma, piramida, silindr, konus, kürə) qurulması ardıcılığını izah edir və onların çəkilməsini bacarır;</p> <p>c. Işığın əşyanın səthində paylanması təsvir edir, texniki şəkildə işıq-kölgə və kölgələrin ştrixlənməsinin yerinə yetirilmə ardıcılığına riayət edir;</p> <p>d. Rəsmi çəkilməsi mərhələlərini, çertyojların tuşla rənglənməsi texnikasını və çox rəngli boyamanı təsvir edir.</p>
<p>5. Sxem və çertyojları oxuyur</p>	<p>a. Konstruktor sənədlərinin növlərini, mahiyyətini izah edir;</p> <p>b. Mexaniki və elektrik işçi sxemlərini izah edir;</p> <p>c. Sökülüb və sökülməyən birləşmələr haqqında biliklərini nümayiş edir;</p> <p>d. Dişli ötürmələrin təsvirini verir;</p> <p>e. Sxemlərin mahiyyətini başa düşür, onların növlərini, tiplərini, tətbiqi sahələrini bilir və müxtəlif sahələr üçün tərtib edilmiş sxemlərin oxunmasını nümayiş etdirir.</p>

Elektrotexnikanın və elektronikanın əsasları	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Cərəyan dövrəsini qurur	<ul style="list-style-type: none"> a. İşlədiciləri ardıcıl, paralel və qarışıq birləşdirməklə sabit cərəyan dövrlərini tələblərə uyğun qurur; b. Elektrotexnikanın əsas qanunlarını (Om, Coul-Lents, Kirxhof qanunlarını) aydın izah edir; c. Elektromaqnit induksiyası hadisəsini aydın təsvir edir; d. Dəyişən cərəyan dövrlərini növlərə ayırır; e. Verilmiş parametrlərə uyğun cərəyan dövrlərini təhlükəsiz şəkildə qurur; f. Cərəyan dövrəsinə mənbə, işlədici, kommutasiya aparatı (rele), çevirici qurğu, düzləndirici və gücləndiricini düzgün qoşur; g. Mühərriklərin təyinatı və iş prinsiplərini fərqləndirir; h. Elektrik intiqalının növlərini fərqləndirir.
2. Elektron sxemləri izah edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Rezistorların növlərini və parametrlərini fərqləndirir; b. Kondensatorların növləri, parametrləri və birləşmələrini aydın izah edir; c. Mürəkkəb dövrlərin hesablanması üsullarını aydın izah edir; d. Elektron lampalar, diodlar, triodlar, tetrodlar, pentodlar, tranzistorlar və elektron-şüa və fotoelektron cihazlarının iş prinsipi və istifadəsini izah edir.

Elektroenergetikada metallardan istifadə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Emal prosesində istifadə oluna biləcək metalları müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Metalları yoxlama vasitəsilə düzgün müəyyən edir; b. Müvafiq vəziyyətdə istifadə üçün metalları düzgün şəkildə seçir.
2. Metalların xassələrini təsvir edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Metalların mexaniki xassələrini düzgün təsvir edir; b. Metalların fiziki xassələrini düzgün təsvir edir.
3. Metalların düzgün saxlanma şəraitini təsvir edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Metalların saxlanması ilə bağlı ən mühüm amilləri düzgün müəyyən edir; b. Metalların düzgün saxlanma şəraitini göstərir.

Elektroenergetikada metallardan istifadə	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
4. Metallarla təhlükəsiz şəkildə işləyir	<ul style="list-style-type: none"> a. Metal ilə işləyən zaman birbaşa və dolaylı təmas ilə bağlı təhlükələri təsvir edir; b. Metallarla təhlükəsiz şəkildə işləmək təcrübəsini göstərir.
5. Metalları tanıyır	<ul style="list-style-type: none"> a. Metal və ərintiləri xassələrinə uyğun fərqləndirir; b. Poladın tökülməsinə və legirlənməsinə fərqləndirir; c. Çuqun növlərini fərqləndirir; d. Əlvan metalları və onların ərintilərini fərqləndirir; e. Elektrik keçirmə qabiliyyətinə görə metalları fərqləndirir.

Elektrik ölçmələri	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Ölçmə üsullarını müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Ölçmə və onun mahiyyətini izah edir; b. Fiziki kəmiyyətlərin ölçmə metodlarını təsvir edir; c. Elektrik ölçü cihazlarının təyinatını ayırd edir; d. Ölçmənin növünə və təyinatına görə ölçü cihazlarını ayırd edir; e. Ölçməni müvafiq üsulla həyata keçirir; f. Ölçmə xətasını hesablayır.
2. Elektrik dövrəsində ölçmələr aparır	<ul style="list-style-type: none"> a. Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində cərəyanı ölçür; b. Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində gərginliyi ölçür; c. Sabit cərəyan dövrəsində gücü ölçür; d. Körpü və ampermetr-voltmetr üsulu ilə müqaviməti ölçür; e. Osillometrik metodla ölçmə prosesini təşkil edir; f. Elektrik dövrəsində tezliyi ölçür; g. Osillometrik metodla faza sürüşməsinə təyin edir; h. Dəyişən cərəyan dövrəsində aktiv, reaktiv və tam gücü ölçür; i. Kondensator, induktivlik kimi passiv dövrə elementlərinin nominalını müəyyən edir.

10.4. Spesifik səriştə modulları

Elektrik və hidravlik liftlərin quraşdırılması	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik və ya hidravlik liftlərin quraşdırılması işinə hazırlıq görür	<ul style="list-style-type: none"> a. Sənəd və ya təlimatlar vasitəsilə işin xarakterini və yerini müəyyən edir; b. Alət və avadanlıqların işlək olmasını və təhlükəsizliyini yoxlayır; c. Lift şaxtası və ayaqaltının sxemə uyğun qurulmasını və təhlükəsizliyini yoxlayır; d. İzolyasiyanın zədələnməsi hallarının aşkar edilməsi məqsədi ilə elektrik xətlərinin yoxlanılmasını həyata keçirir; e. İş ərazisinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə xüsusi nişan və baryerləri düzgün şəkildə yerləşdirir; f. İşə uyğun fərdi mühafizə vasitələrini müəyyən edir.
2. Komponentləri işə hazırlayır	<ul style="list-style-type: none"> a. Quraşdırmadan əvvəl hazırlanmış hissələri təlimata uyğun dəqiq şəkildə ölçür; b. İstiqamətləndirici, bitişmə plankaları və kronşteynləri komplektləşdirir; c. İstiqamətləndirici, mərtəbə ayırıcıları, şuntları və s. yoxlayır; d. Inventar ştoporlarla yüklərin ilmələnməsi prosedurlarını düzgün qaydada həyata keçirir; e. SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi) norma və tələblərinə uyğun olaraq şəbəkə/maşın/obyektin zəruri halda izolyasiya edilməsini yoxlayır.
3. Elektrik və ya hidravlik liftləri quraşdırır	<ul style="list-style-type: none"> a. İstehsalçı təlimatlarına uyğun kabel və daxili naqilləri quraşdırır; b. Kabin kanatlarını və sürət məhdudlaşdırıcılarını düzgün qaydada bərkidir; c. İstifadə olunan alət və avadanlıqlardan müvafiq qaydada istifadə edir; d. Texniki standartlara uyğun olaraq lifti düzgün və təhlükəsiz şəkildə cərəyan mənbəyinə qoşur və ayırır.
4. Quraşdırma işlərini tamamlayır	<ul style="list-style-type: none"> a. İstismardan əvvəl texniki prosedur qaydalarına uyğun olaraq yekun yoxlama işlərini həyata keçirir;

Elektrik və hidravlik liftlərin quraşdırılması	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	b. Sifarişçini düzgün istifadə, texniki xidmət və sınaqdan keçirilmə qaydalarına dair müvafiq qaydada təlimatlandırır.

Liftlərin mexaniki hissələrinin texniki xidməti və təmiri	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Liftin mexaniki hissələrinin işinin qiymətləndirməsini izah edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Tələblərə uyğun olaraq, liftlərin quruluşu, təyinatı və tərkib hissələrini müəyyən edir; b. Sxemlər əsasında liftlərin xarakterik nasazlıqlarını müəyyən edir; c. mexaniki hissələrin təmiri üçün tələb olunan resursları müəyyən edir; d. Texniki prosedurlara uyğun olaraq nasazlıqları aşkar edir; e. Liftin istismar parametrlərini təlimatlara uyğun müəyyən edir.
2. Liftin mexaniki hissələrinə texniki xidmət göstərir	<ul style="list-style-type: none"> a. Texniki xidmətə qoyulan tələbləri müəyyən edir; b. Texniki xidməti təlimata uyğun həyata keçirir; c. Liftlərin mexaniki hissələrinin sınağını keçirir; d. Liftlərin mexaniki hissələrini tənzimləyir; e. Liftlərin istismara yararlılığını müvafiq qaydada yoxlayır; f. Təhlükəsizlik qaydalarına uyğun bütün texniki xidmətləri həyata keçirir.
3. Liftlərin mexaniki hissələrini təmir edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Liftlərin mexaniki hissələrinin təmirə olan tələblərini müəyyən edir; b. Liftlərin mexaniki hissələrini texniki prosedura uyğun təmir edir; c. Təmir prosesini təhlükəsizlik qaydalarına uyğun həyata keçirir.

Liftlərin elektrik hissələrinin texniki xidməti və təmiri	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
1. Liftin elektrik hissələrinin diaqnostikasını həyata keçirir	<ul style="list-style-type: none"> a. Liftin elektrik sisteminin elementlərini sistemə müvafiq qaydada qoşur; b. Liftin ümumi iş prinsipini izah edir; c. Liftin prinsiplial elektrik sxemini oxuyur;

Liftlərin elektrik hissələrinin texniki xidməti və təmiri	
Təlim (öyrənmə) nəticələri	Qiymətləndirmə meyarları
	d. Liftin elektrik hissələrindəki xarakterik nasazlıqları və onların yaranma səbəblərini aşkar edir.
2. Liftin elektrik hissələrinə texniki xidməti həyata keçirir	<ul style="list-style-type: none"> a. Texniki təlimatlara uyğun olaraq liftin elektrik hissələrinə qoyulan tələbləri müəyyən edir; b. Liftin istismar qaydalarına uyğun olaraq mütəmadi texniki baxışın keçirilmə qaydalarını izah edir; c. Prinsipial elektrik sxemindən istifadə edərək liftin elektrik hissələrinə texniki xidməti həyata keçirir; d. Liftin dispetçer əlaqəsini və siqnalzasiyasının işləkliyini yoxlayır.
3. Liftin elektrik hissələrini təmir edir	<ul style="list-style-type: none"> a. Liftin elektrik elementlərinin onun hansı tərkib hissəsində yerləşdiyini təsvir edir; b. Liftin elektrik hissələrinin təyinatını müəyyən edir; c. Yaranmış xarakterik nasazlıqların aradan qaldırma yollarını izah edir; d. İdarəetmə dövrəsindəki əsas bloklama kontaktlarının təmirini həyata keçirir; e. Liftin elektrik hissələrinin tənzimlənməsini və təmirini SƏTƏM qaydalarına uyğun aparır.

11. İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

Peşə təhsili müəssisələrinin mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 3 il, istehsalat və ya pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi fənlər (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) əsas sərişələrə uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

12. Attestasiya

Təhsilalanların ixtisas modulları üzrə qiymətləndirilməsi "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" na, ümumtəhsil fənləri üzrə attestasiya

“Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların attestasiyasının (yekun qiymətləndirmə (attestasiya) istisna olmaqla) aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

13. Xüsusi qayğıya və ya əlavə dəstəyə ehtiyacı olan tələbələr

Təlim planlaşdırılarkən, qiymətləndirmə vasitələri seçilərkən və ya təhsil proqramına sonradan hər hansı bir düzəliş edilərkən xüsusi qayğıya ehtiyacı olan təhsilalanların ehtiyacları nəzərə alınmalıdır.

14. Kurikulumun hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı

N:	İştirakçının adı, soyadı:	Təmsil etdiyi təşkilat:
1.	Serdar Özdil	“LiftArt şirkəti”, Bakı
2.	Arif Quliyev	“Avropa Lift Sistemləri”, Bakı
3.	Mohamed İbrahim	“Mitsubishi AG MELCO”, Bakı
4.	Araz Əfəndiyev	“Mitsubishi AG MELCO”, Bakı
5.	Nahid Nəsirov	“Novamatic” MMC, Bakı
6.	Fikrət Camalov	“Real Lift Quraşdırma”, Bakı
7.	Namiq Kərimov	“REAL-3”, Bakı
8.	İqbal Şəfiyev	Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyi
9.	Aynur Kərimova	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti
10.	Mehparə Əhmədova	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti
11.	Amin Çərkəzov	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti
12.	Genevieve McCabe	Azərbaycanda Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin icrasına dəstək layihəsinin eksperti